Murhia kesän ratoksi

8.6.2022

Kesällä moni meistä viettää aikaa hyvän kirjan parissa. Raskaan työrupeaman ja ammattikirjallisuuden lukemisen vastapainoksi romaanit ovat suosittua kesälukemista. Erityisesti dekkarit kuuluvat kesään. Mökkilaiturilla tai palmun katveessa ei välttämättä jaksa syventyä klassikoihin tai kokeilevaan romaanitaiteeseen. Dekkarit ovatkin yksi suosituimmista kesäkuukausien aineistoista kirjastoissa. Niitä kysytään ja niitä lainataan paljon.

Kevyttä hömppää?

Ovatko dekkarit sitten vain keveitä kesäkirjoja? Itse asiassa murhien parissa viihdytään ympäri vuoden ja rikosromaanit keikkuvat myyntilistojen ja kirjastojen varaustilastojen kärjessä. Seppojokiset, arttutuomiset ja leenalehtolaiset ovat kansan suosikkeja vuodesta toiseen.

Ajatus dekkarista kesälukemisena on piintynyt ihmisten mieliin vuosikymmenten takaa. Kesälukemiseksi suvaitaan kevyempääkin kirjallisuutta, vaikka tosiasiassa dekkari ei ole yhtään sen ”kevyempi” kuin mikä tahansa muu romaani. Laadukas dekkari on parhaimmillaan yhteiskuntakriittinen ja monitasoinen kuvaus ihmismielestä, pahuudesta ja lavean tien laeista.

Miksi dekkari?

Mikä sitten saa meidät tarttumaan dekkareihin? Ja pitääkö dekkarissa aina vuodattaa verta? Onko ruumis pakollinen paha vai voiko uskottavan dekkarin kirjoittaa ilman murhaa?

Toki on olemassa dekkareita, joissa ei tapeta ketään, mutta yleensä juoneen kuuluu vähintään yksi henkirikos. Se johtuu siitä, että murha on peruuttamaton ja rikoksista julmin. Toisen ihmisen henkeä ei voi korvata millään. Kyse on perisynnistä, jonka anteeksianto ja sovitus ei onnistu rahalla.

Toki on muistettava, että dekkarit eivät ole yhdestä puusta veistettyjä vaan alalajeja on runsaasti perinteisestä arvoitusdekkarista poliisiromaaniin. Jokaiselle löytyy varmasti oma genrensä, jonka parissa viihtyy parhaiten.

Dekkarit tarjoavat myös mahdollisuuden kurkistaa alamaailman elämään ja sellaisiin, pelottaviinkin asioihin, joiden kanssa emme halua joutua reaalimaailmassa tekemisiin. Silti ne kiinnostavat meitä.

Muutama vinkki kesäkirjaksi

Lopuksi muutama vinkki kirjastoon tai kirjakauppaan suuntaaville dekkarin ystäville. Jos hieman raadollisempi, historiallisesti kiinnostava kuvaus 1700-luvun lopun Tukholmasta kiinnostaa, kannattaa ehdottomasti tutustua Niklas Natt och Dagin teoksiin *1794*, *1795* ja *1796*. Uudesta kotimaisesta dekkarista voin suositella realistista Ex-huumepoliisi Kale Puontin tuotantoa ja Finlandia-ehdokkaanakin olleen Päivi

Alasalmen *Alamaailman kuningatarta*, joka kuvaa myös Tamperetta varsin onnistuneesti. Lisää lukuvinkkejä kesän ratoksi löytää vaikkapa Dekkarinetistä.

Rikollisen hyvää kesää lukemattomien kirjojen parissa!

Ari Haasio
Yliopettaja
SeAMK Kirjasto ja tietopalvelu